

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Községeknek és néptanítóknak egész évre 4 frt.

Bérmintlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A nyilt-terben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Hetilap, főtekintettel e megye szellemi és anyagi érdekeire.

Hirdetési díj:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 50 „ 1 1/2 „
„ 50 „ 1 „

Kiemelt, díszbetűk s körzettel ellátott hirdeményekért térmérték szerint, minden centimeter után 3 kr. számtattik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájában vétetnek föl, s vidékről is oda intézendők.

Eltévesztett intézkedés a catasteri törvényben.

A mi törvényhozásunknak sok jó intenciója, de szerencsétlen keze van. Még a hol ügyvédi honorarium apasztásról vagy plane perelokról van szó, ott csak értik az érdekek védelmét. de a hol a fölbirtokos osztály érdeke jön tárgyalás alá, ott mintha mindannyi elbionita tanácskoznék, a kifordított zseb vétetik jelnek, mely mellett a győzelem el nem maradhat. A folyamatban lévő catasteri munkálatokban van az legpregnansabbban kifejezve. Magyarországon első sorban földmivelő ország és ime a törvényhozók, noha tulnyomólag földmiveléssel foglalkoznak, megalkotnak egy törvényt, mely az földmivelést alapjában támadja meg. Súlyos viszonyok, szédélés és könnyű vér már ez ideig is a rabló gazdaság divatba jöttével az ország legdusabb földjének is termőképességét megtámadta. Mindenki, ha gazdaság folytatásával foglalkozott, vagy a gazdaságról bármily elemi ismeretet szerzett magának, tudhatja, hogy a gazdasági téren eddig követett bűnnek egyedüli orvossága a föld termőerejének trágya általi visszaállítása.

Ez csak a marhák létszáma és minősége emelése által érhető el. Sőt a marhatartás emelése az ország egy nagy részében egyedüli remedium a végső elszegényedés ellen. És az új catasteri törvény, úgy a mint azt folyamatba tétetni láttuk, épen a szénatermelést, a marhatartás sine qua non-ját és ez által közvetve az egész ország gazdasági felvirulhatását teszi tönkre. Ugyan is a mint tudjuk, minden becsülő kerületben egy egy legközelebbi város piaci ára határozatit meg a szénánál mázsánként. Hát kéremalásan azok, a kik alkották a törvényt és azokat a kik azt végrehajjták, nem méltóztattak hallani, hogy mivel országokban és sok helyt hazánkban is még a haszonbéri kötlevelnek is egyik lényeges pontja, hogy szénát eladni a haszonbérőnek tilos, így remélvén elérni azt, hogy egy területen termett széna azon étettévé fel, a trágya általi visszapótlás valószínűvé válik. Egy törvény alkotásnál a törvényhozót magasabb tekintetek kell, hogy vezéreljék. Látnia kell, hogy egy legfőként földmivelő ország marhatartását megdrágítani annyi, mint a gazdaságot védelem helyett, melyet a közérdek parancsol, alapjában megtámadni. Nem czélszerűbb lenne-e inkább a trágyázási költség visszapótlását reducálni, mint holmi piaci árak felvételével olyan cikknél, mely csak kivételesen piaci tárgy, a szénatermő területre magas adó alapot — de a mely csak fictio — teremteni.

Ezer példa van, hogy a viszonyoknak nem megfelelő törvények alkottattak.

Az ilyenek helyrehozásának két módja van. Első, melyet az élet szokott nyújtani az, hogy a végrehajtásnál a kiviláglott káros hatás élei lesimittatnak kiméletesen. Itt szép feladata nyílik a megyei cat. bizottságoknak; fordítsák oda minden igyekezetüket, hogy a szénatermő helyek jövedelkei mentől kiméletesebben számittassanak egészen azon árban, mint a termés helyén szoktak azok elárusíttatni rendes körülmények között, rögtön a kaszáláskor; mert a későbbi árak már speculatiót feltételeznek. Ez nem is lehet másként, hiszen ha valakinek legközelebbi emporiuma teszen 6 mért-

földet, azon emporiumon nyert ár mázsánként meg sem közelíti a fuvar árát, melyben az ezen boldogtalan esetben, ha oda vitetnék a széna (mint régebben néhány executionál megtörtént) kerülne és így azon absurd eredmény állhat elé, ha szoros logikai következetességgel járnak el, hogy a tulajdonos még adó relaxatiót kap réjtjeiért, no de ebben még sem kell erősen bizni — a pénzügyminiszter közegei bátor emberek. A másik módja egy károsnak ítélt törvény megváltoztatásának az, ha a megyék kezökbe veszik az ügyet és petitionálnak. Ilyen károsnak látjuk ezen törvényt, tehát petitionálni kell oly értelemben, hogy a szénatermő és legelő helyek lévén emeltyüi a mezőgazdaságnak, azok kiméltessenek.

Petitionálni kell pedig egyenesen a miniszterelnökhez. Az ő befolyása az országgyűlésen keresztül viheti egy módosítást a catasteri törvénynek a fennirt irányban; sok megtámadtatásainkban ő lehet egyedüli védőnk. Terjesszük tehát a catasteri bizottságok aggodalmait a megyékhez és a megyék majd megfogják tenni, a mit tehetnek. Különben a haza elszegényedésének, a mennyiben ezen törvény végrehajtása által elősegítetik, ők is tényezői lesznek.

K—t.

Sátoralja-Ujhelyben, 1877. évi augusztushó 13-án a megyeháza nagytermében Fesztory Miklós, Adamovic József, Bartha János, Ignáth József, Komendovics László, Szabó Károly, Sárkány Farkas, Mezössy Gusztáv, Csiszar Mihály, Kemechey János, Kretovics József, Szmrekovszky György, Törzseök Endre, Csengery József, Kazicska Mihály, Olchváry Gyula, Potemkin Gyula, Buza József, Szépkuthy Mihály, Potemkin Ede, Rakmányi János, Czéhmaster Ferencz, Zboray László, Debreczeny József, Schifter Mihály, Hladvik János, Korchma Menyhért községi s körjegyzők jelenlétében megtartott zemplénmegyei községi és körjegyzői gyűlésről felvett

j e g y z ő k ö n y v.

1. Kretovics József s.-a.-ujhelyi községi jegyző üdvözlőlvén a jelenlévő tagtársakat, első ízben is felhívá az értekezletet, hogy kebeléből egy elnököt és jegyzőt választana.

Ezen felhívás folytán az értekezlet kebeléből egy 5 tagból álló küldöttséget küldött ki a czélből, hogy a gyűlés vezetésére a jegyzői kar nevében a megyei alispán esetleg fő- vagy első aljegyző urat hívja meg.

2. A kinevezett 5 tagu küldöttség öt percz mulva azon jelentéssel tért vissza, hogy sem a megyei alispán sem a főjegyző úr hon nincs, mig az első aljegyző úr bokros elfoglaltatása miatt a meghívást el nem fogadhatja.

Mi okból a gyűlés vezetésére elnökül egyhangulag Szmrekovszky György terebesi kör, a jegyzőkönyv vezetésére pedig szintén egyhangulag Kretovics József s.-a.-ujhelyi községi jegyző választatván meg, kik is elfoglalván helyeiket elnök által a gyűlés meggittatott.

3. A gyűlés kezdetét vévén, a megválasztott jegyző indítványt terjeszt elé, hogy mielőtt az értekezlet a tegnapi napon tartott előértekezlete megállapított napi rendet elfogadná s az ott feljegyzett indítványokat tárgyalás alá venné, hozzon határozatot azon a mai gyűlés elé kitűzött főkérdésre: hajlandók-e a jelenlévő tagtársak Zemplén megyében egy községi és körjegyzői egyletet alakítani? s ha igen, akarják-e még ez ülésen az alapszabályokat meghozni s azt önmagukra nézve kötelező erejűnek kinyilatkoztatni?

A jelenvolt jegyzők összege a jegyzői egylet megalakítása mellett nyilatkozván az alapszabályok összeállítására kebeléből az elnök és jegyző mellé. Törzseök Endre, Czéhmaster Ferencz, Búza József, Csengery József és Sárkány Farkas jegyzőkből álló bizottságot kiküldvén, az ülés 10 perczre felfüggesztett.

4. 10 percz mulva az ülés folytatván, a kiküldött bizottság az alapszabály tervezetet bemutató, mely pontról-pontra felolvastatott s miután azon tervezet a központi egyesület jóvá hagyott szabályai nyomán készült, némi módosítás után elfogadtatott s jóváhagyás alá leendő felterjesztésével a közgyűlés elnöke s jegyzője megbizattak, egyszersmind a jelenvolt tagok az egyletbe lett belépésüket saját aláírásukkal ezennel megerősítették.

5. Indítványoztatott, hogy amennyiben Zemplénmegyében a községi és körjegyzői nyugdíj intézet az 1875. évi július 11-én S.-a.-Ujhelyben tartott értekezletben hozott szabályrendelet értelmében 1876. évi január elsőjétől megalakult, s ennek daczára a jóváhagyott szabályok 27. §-a értelmében a választmány még mai napig meg nem alakított, sőt mint indítványozó biztos kutforrásból tudja, az illetékek sem a községek, sem az egyes jegyzők részéről mai napig befizetve nem lettek, s mindennek csakis az intéző felsőbb hatóság tétlen elnézése oka: intéztessék egy kérvény a törvényhatósághoz aziránt, hogy ezen függő helyzet végre valahára a rendes menetébe tereltetvén. az 1871. évi XVII. t. cz. 67. §-a 5. bekezdésének elég tétessék.

Ezen indítvány közhelyesséssel elfogadtatván, a kérvény elkészítése s beterjesztésével az értekezleti elnök és jegyző ezennel megbizattak.

6. sz. Indítványoztatott, hogy amennyiben a községi- és körjegyzők teendője az 1871. évi XVIII. t. cz. életbe léptetése óta oly annyira felszaporodott, hogy arról fogalmat szerezni talán még felsőbb helyen sem képesek, mit a folyton kiadott rendeletek s meghozott törvények kellően folytonosan büntetések és felfüggesztésekkel rekesztvék be, s mindezen számtalau oldalról fenyegetett felelősségek mellett a községi és körjegyzők díjazásáról senki nem gondoskodik, s midőn más, semmi felelősséggel nem bíró tisztviselők magasabb fizetéseiket minden fennakadás nélkül rendesen megkapják, addig a minden oldalról megterhelt községi és körjegyző önmaga saját fizetésének végrehajtója; továbbá, hogy az annyi felelősséggel megterhelt községi és körjegyzői testület sokszor egyesek tudatlansága miatt általában megtámadtatik, mely mig egyrésztől ép ott, hol tekintélyét emelni s megőrizni kellene — ezt csorbitja és

sokszor elveszi, s ebből kiindulva az egész testületet sérti, mi okból kérvény volna intézendő a magas kormányhoz aziránt, hogy tekintve a községi és körjegyzőknek az 1871. 18. t. cz. meghozatala óta tetemesen megszorított teendőit az 1871. évi 18. t. cz. 67. §-a 3. bekezdését oda módosítani méltóztatnék, hogy „nem számítva a természetben kiszolgáltatandó szabad lakást — a fizetés 600 o. é. forintnál kevesebb nem lehet”, — továbbá, hogy ezen összeg beszéde a kir. adóval egyidejűleg történvén, a pontos kiszolgáltatás havi vagy negyedévi részletekben előre biztosítsák; végre, hogy a jegyzői testület tekintélye egyesek képtelensége miatt folytonosan ne csorbítsák az 1872. évi szeptemberhó 25-én a jegyzői szigorlat megtartási módjára nézve kiadott belügyminiszteri rendelet III. szakasz 5. §-a oda módosítsák, hogy jegyzői vizsgát csak bizonyos például 8 gimnáziumot végzett, s egy évi gyakorlatot felmutatni bíró egyén tehesse.

Ezen a községi s körjegyzői testületre nagy horderővel bíró indítvány behatár megvittatván, az általánosságban elfogadtatott, s annak pártolás mellett leendő felterjesztése végett a központi egylet megkeresetni elhatározatott.

7. Indítványba hozott, hogy a járási szolgabírák, kiknek első sorban volna hivatásuk a községi és körjegyzői kar tekintélyének emelése s a törvény tiszteletben tartása, igen gyakran saját szeszélyük vagy egyesek iránti előszeretetük miatt a törvény világos rendelkezésével a megüresedett jegyzői állomásokra oly egyéneket helyettesítenek s választatnak is meg, kiknek ezen nagy horderőjű állásról fogalmuk sincs, s ezen visszasz. törvénytelen eljárás szüli ama visszaéléseket, hogy ily egyének csupán becületből még a képesítési vizsgán is átbocsáttnak, s ily egyénekből lesznek oly jegyzők, kik miatt az egész kar tekintélye csorbát szenved. hogy tehát a jelenlegi állami gépezetben oly nagy horderőjű jegyzői állás betöltése az állam s egyesek kárára s a testület tekintélyének megrontására csak az állást betölteni képes egyének helyettesítése és megválasztása által történjék, s ezáltal a törvénynek is elég tétessék; a vizsgálatokon pedig addig is, míg a magas minisztérium e részben intézkednék, csak oly egyének bocsátassanak át, kik a jegyzői hivatal ellátására gyakorlati képességgel is bírnak; intéztessék egy kérvény Zemplénmegye törvényhatóságához aziránt, hogy a járási szolgabírákat a jegyzői helyettesítés és választásnál az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §. 3. bekezdésének szigorú megtartására utasítani, a jegyzői vizsgáló bizott-

ságba pedig minden egyes esetről a jegyzői egylet által kiküldendő legalább két tagot mindenkor meghívni s ezáltal úgy a törvénynek, mint más törvényhatóságok által igen helyesen alkalmazott elvnek eleget tenni méltóztatnék.

Ezen indítvány helyesléssel elfogadtatván, a kérvény felterjesztésével az értekezleti elnök és jegyző megbizatnak.

8. Indítványoztatott, hogy a községi és körjegyző, habár a nagy közönség által választatik is, de az államnak egy oly tisztviselője, mely minden ügyben az állam első közege, s nincs és nem lehet oly állami intézkedés, melynek végrehajtásánál legelső sorban a községi vagy körjegyző igénybe ne vétetnék, míg másrészt a jegyző a nép atyja, nevelője és tanácsadója lévén, ily közege első sorban az államnak kötelessége gondoskodni, s mégis sajnos, erre mi gond sem fordítatik, így történik meg az, hogy ki állásában elöregszik vagy mukkaképtelenné válik, családjával ugrszólva kitéve van a földön futásnak, mi okból czélszerű volna a kormány figyelmét a községi és körjegyzők nyugdíj intézetének országossá tételére felhívni.

Ezen indítvány helyeseltetvén, az értekezlet a központi egyletet határozatilag megkeresi arra nézve, hogy ezen ügybeni indítványát pártolól magáévé téve, a községi és körjegyzői nyugdíj intézet országossá tételének s az állam általi kezelésének törvénybe iktatását kérelmezze.

9. sz. Több indítvány napirendre feljegyezve nem lévén, az egylet megalakulását az ideiglenes tisztikar megválasztásával megkezdte, megválasztatván a szavazat-szedő bizottság, felhívtak a jelenlévő községi és körjegyzők, hogy az alapszabályok 12. §-a értelmében adják be szavazataikat az ideiglenes tisztikar és pedig elnök, alnök, pénztárnok és jegyzőre, míg a 9 választmányi tag az egyes járások jegyzői köréből később beküldött szavazatok által volnának megválasztandók.

Ezen felhívás folytán beadott 23 szavazategy, melyek hangosan összeszámoltatván, azokból kitént, hogy elnöknek Szmrekovszky György terbesi körjegyző 22, alelnöknek Törzseök Endre legényei körjegyző 16, pénztárnoknak Debreczeny József s.-a.-ujhelyi községi jegyző 14, jegyzőnek Kretovcics József s.-a.-ujhelyi községi jegyző 22 szavazattal megválasztattak, a bennök helyezett bizalmat elfogadván, helyeiket elfoglalták, s elnök határozatilag kimondá az egylet megalakulását, míg a választmányi tagokra leendő szavazatok beadására az összes jegyzői kar egyenkint fog egy

korolt rabszolgai eljárással nyom homlokára! Kétszeresen súlyosbodik ez igazság vádja kelet népeire, kik, habár tartományaik a nő szépség elismert éden kertjei, a leglealacsonyabb bűnműködésben részletetik nemök gyengébb feleit.

A legrégebb történetirő, a fensőbb ihlettségű Mózes, előadásából, a világtérmetése felől, világosan kitűnik az ember főséges és méltóságos állása az egyéb teremtett dolgok fölött, nemcsak, hanem az a szépen magyarázható első egyenjogúság is, ami az első férfi és nőnek adatott a földi világon. Ugyanis Mózes előadása ily formán szól: „Legutójjára teremté Isten az embert saját képére, felruházván őt lélek-, értelem- s szeretettel és szabadsággal, egyszersmind képviselőjévé s papjává tevő őt, hogy uralkodjék minden teremtmények felett és dicsőítse alkotóját. Ezután pedig társnőt (egyenjogu felet és nem rabszolgát) is adván mellé, megalapítá a családi békés s a szeretet által egybekötött együttlételet férfi és nő között, mint minden egyéb társaság alapját és élő mintaképet.“

A nőnek ezen első, a paradicsomban alapított megtisztelő társadalmi állását az isteni Plátó így formulázza: „Kezdetben a nő és férfi egy lény valának; de az egyesített erő még az isteneket is megfélemlíté; azért Zeusz haragjában e hatalmas kettős-egy lényt kettészabta s lőnek: nő és férfi. Apolló behegesztette ugyan sebeiket, de szívök vére s szomorú vála mindig, enni feledének egymásért epedvén. Végre Zeusz is megindult szenvedéseiken s elküldötte vigaszul Éroszt, ki szerelemmel fonta őket körül s azóta egyre hön lobog szívökben a szerelem lángja.“**)

* Vesd össze: Gen. I. K. I. R.

** Jellemisme, Rónay, 162. l. — E főséges dolog emli-

felhívásban megkeresetni azon hozzáadással, hogy a beérkezett szavazatokból a választmány 9 tagját minden egyes járásból a legtöbb szavazatot nyert jegyzőkből az ideiglenes tisztikar fogja kijelölni s erről az összes tagokat kiértesíteni.

10. Végül, amennyiben a központi egylet nagygyűlését 1877. évi szeptemberhó 12-én fogja Budapesten megtartani, az egyleti összeköttetések megállapítása és az értekezlet által elfogadott indítványok előterjesztése végett az az egylet kebeléből Budapestre Szmrekovszky György elnököt és Kretovcics József jegyzőt 25—25 frt uti költséggel kiküldvén, miután ezen jegyzői egylet megpendítőinek az értekezlet jegyzőkönyvi elismerést szavazott a jegyzői egylet éltetése mellett a gyűlés berekesztetvén — eloszlott.

Kelt mint fent.

Jegyzette:

KRETOVICICS JÓZSEF,

Sátoralja-Ujhely város rendes s a „Zemplénmegyei jegyzői egylet id. jegyzője.

Hitelesítették:

CSENGERY JÓZSEF, DEBRECZENY JÓZS.,
jegyzők.

Tanügy.

A sárospataki főiskoláról.

A háromszázados s.-pataki főiskola napjainkban egész csendben minden tekintetben újja szervekedett. Miután egy ily nevezetes tanintézetnek szellemi és anyagi átalakulása a nagy közönséget okvetlenül kell hogy érdekelje, szükségesnek látjuk ezen jelzett átalakulást néhány rövid szóval körvonalozni.

Mindenek előtt megjegyezzük, hogy a főiskola jogakadémiája a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi magyar királyi minisztérium rendelete alapján és értelmében teljesen újja szervekedett. Ezen szakban jelenleg 9 tanerő működik, emellett a hittani szakban 4, a bölcsészeti szakban szintén 4 tanár tart előadást. A bölcsészeti szak aként van szervezve, hogy az egy részt a jogi, másrészt a hittani szaknak legyen kiegészítője, e czélból adatnak elő egyetemi rendszerből az egyetemes történelem, az ujkori bölcsészet története, magyar, német és francia irodalom. A főgimnáziumban 16 tanerő működik. A jelen tanévtől kezdve mind az akadémia mind a gimnázium új, diszes és czélszerűleg berendezett tantermekben van elrendezve és pedig a jogakadémia 3, a hittani szak 2 diszesen kifestett, a főgimnázium 10, tágas egészséges tantermekben. E mellett a természettudományok előadására, jelesen a természettan és vegytanra külön előadási tanterem, vegytani konyha, dolgozó szoba és szertár, a természet-

E hitregében mély bölcsesség rejlik, s oly egyetemes e hitrege, melyet az első társadalomtól kezdve minden idők népei magukénak vallottak és vallanak. Mert a természet örökös és megmásíthatlan törvénye van kifejezve benne s mely tényleges nyivánulást nyer a szerelem kapcsával kötött házasságban. Amióta a teremtő isten utolsó szava, melylyel emberi rendeltetésünket adta mindnyájunk tudtára, elhangzott: a házasságot nemcsak az egyházak joghatósága alatt, hanem mindenütt a kerek világon, úgy tekinté a népköltészete is, mint a boldogság hidját, mint ezer mély sebre balzsamot, mint virágokkal övezett lépcsőt, a melyen az unalmas mindennapi életből az elveszett paradicsom régióiba újra feljuthatni.

Valóban jellemző, hogy a művelt, vagy félig művelt, sőt még a legvadabb erkölcsű népek közmondásaiban is a figyelmes szemlélő a bölcs elem oly gazdag érvel találkozik, a melyből egybe lehetne gyűjteni a népek „házassági lexiconját“ s a nőkről való gondolkozási mód jelnyes bélyegeit. Így p. o. a magyar ember nőtlén állapotában nem tartja magát egésznek, azért nevezi felének, feleségének, menyekéjének élete társát. A német-sógor is nagyon okosan beszél ilyféle szótában; „férfi nő nélkül, fej test nélkül — nő férj nélkül — test fő nélkül“. „Aki nő nélkül lakik: kedv-, segítség- s öröm nélküli annak élete“ okoskodik a könnyelmű francia, de azután hozzá teszi a megjegyzést is, hogy „aki feleséget óhajt, féket óhajt“, ami különben semmit em von le a dolog érdeméből.

Az olasz drasztikusan, de annál jellem-

tésénél eszembe jutnak Madách „Az emb. trag.“ V. színéből Éva eme magasztos szavai: „Az a nőnek joga, hogy férjét védje, még ha bűnös is.“

TÁRCZA.

A nők társadalmi állása különböző időkben s különféle nemzeteknél.*

Jelige: „A mult hatalmunk egyik eleme“

Disraeli az angol parlamentben
1865. ápril 3.

Az államok műveltségi fokának csalatkozhatlan mérője az a tisztelet, vagy előzékeny megkülönböztetés, a melylyel a társadalom időnként a nők irányában viseltetik; mert a világtörténelem tanubizonyosága szerint, a mely államban tágasabb tér volt engedve a nőknek benső hivatásuk kifejlődésére és megvalósítására: ott egyszersmind hasonlíthatlanul magasabban állott a nép műveltsége is, mint azon territoriumokon, a hol a nők benső, természetadta széptulajdonaik kifejlődését s tündöklését a hagyományos nemzeti hóbort, önzés, vagy ferde eraberi fogalom elnyíhettlen rabigába verte. Az olyan államban, a mely nőit rabszolgai függésben tartotta, hiába keres, mert nem talál, a komoly történésszemminemű erkölcsi, vagy műveltségi finomabb emelkedettséget, de igen is lépten nyomon durva nyereséget és alacsonytságot.

Amily megtisztelő tehát egyrészt az államra nézve a nőekkel való gyengéd, szelid és természet-szerű bánásmód: ép oly ueggyalázó jellemén az a letörölhetetlen bélyeg, a melyet a nők irányában gya-

* Dongó Gy. Géza „Lapok a tudományok könyveiből“ című művéből, mely szerzőnél még i frjával megrendelhető. Szerk.

sokszor elveszi, s ebből kiindulva az egész testületet sérti, mi okból kérvény volna intézendő a magas kormányhoz aziránt, hogy tekintve a községi és körjegyzőknek az 1871. 18. t. cz. meghozatala óta tetemesen megszorított teendőit az 1871. évi 18. t. cz. 67. §-a 3. bekezdését oda módosítani méltóztatnék, hogy „nem számítva a természetben kiszolgáltatandó szabad lakást — a fizetés 600 o. é. forintnál kevesebb nem lehet“, — továbbá, hogy ezen összeg beszédese a kir. adóval egyidejűleg törvényt, a pontos kiszolgáltatás havi vagy negyedévi részletekben előre biztosítsák; fégre, hogy a jegyzői testület tekintélye egyesek képtelensége miatt folytonosan ne csorbítsák az 1872. évi szeptemberhó 25-én a jegyzői szigorlat megtartási módjára nézve kiadott belügyminiszteri rendelet III. szakasz 5. §-a oda módosítsák, hogy jegyzői vizsgát csak bizonyos például 8 gimnáziumot végzett, s egy évi gyakorlatot felmutatni bíró egyén tehesse.

Ezen a községi s körjegyzői testületre nagy horderejű biró indítvány behatár: megvittatván, az általánosságban elfogadtatott, s annak pártolás mellett leendő felterjesztése végett a központi egylet megkerestetni elhatározottat.

7. Indítványba hozott, hogy a járási szolgabírák, kiknek első sorban volna hivatásuk a községi és körjegyzői kar tekintélyének emelése s a törvény tiszteletben tartása, igen gyakran saját szeszélyük vagy egyesek iránti előszereték miatt a törvény világos rendelkezésével a megüresedett jegyzői állomásokra oly egyéneket helyettesítenek s választatnak is meg, kiknek ezen nagy horderejű állásról fogalmuk sincs, s ezen visszás s törvénytelen eljárás szüli ama visszaéléseket, hogy ily egyének csupán becületből még a képesítési vizsgán is átbocsátatnak, s ily egyénekből lesznek oly jegyzők, kik miatt az egész kar tekintélye csorbát szenved, hogy tehát a jelenlegi állami gépezetben oly nagy horderejű jegyzői állás betöltése az állam s egyesek kárára s a testület tekintélyének megromlására csak az állást betölteni képes egyének helyettesítése és megválasztása által történjék, s ezáltal a törvénynek is elég tétessék; a vizsgálatokon pedig addig is, míg a magas minisztérium e részben intézkednék, csak oly egyének bocsátassanak át, kik a jegyzői hivatal ellátására gyakorlati képességgel is bírnak: intéztessék egy kérvény Zemplénmegye törvényhatóságához aziránt, hogy a járási szolgabírákat a jegyzői helyettesítés és választásnál az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §. 3. bekezdésének szigorú megtartására utasítani, a jegyzői vizsgáló bizott-

ságba pedig minden egyes esetben a jegyzői egylet által kiküldendő legalább két tagot mindenkor meghívni s ezáltal úgy a törvénynek, mint más törvényhatóságok által igen helyesen alkalmazott elvnek eleget tenni méltóztatassék.

Ezen indítvány helyesléssel elfogadtatván, a kérvény felterjesztésével az értekezleti elnök és jegyző megbizatnak.

8. Indítványoztatott, hogy a községi és körjegyző, habár a nagy közönség által választatik is, de az államnak egy oly tisztviselője, mely minden ügyben az állam első közege, s nincs és nem lehet oly állami intézkedés, melynek végrehajtásánál legelső sorban a községi vagy körjegyző igénybe ne vétetnék, míg másrésztől a jegyző a nép atyja, nevelője és tanácsadója lévén, ily közege első sorban az államnak kötelessége gondoskodni, s mégis sajnos, erre mi gond sem fordítatik, így történik meg az, hogy ki állásában előregszik vagy mukaképtelenné válik, családjával ugyszólva kitéve van a földön futásnak, mi okból czélszerű volna a kormány figyelmét a községi és körjegyzők nyugdíj intézetének országossá tételére felhívni.

Ezen indítvány helyesléstét, az értekezlet a központi egyletet határozatilag megkeresi arra nézve, hogy ezen ügybeni indítványát pártolól magáévá téve, a községi és körjegyzői nyugdíj intézet országossá tételének s az állam általi kezelésének törvénybe iktatását kérelmezze.

9. sz. Több indítvány napirendre feljegyezve nem lévén, az egylet megalakulását az ideiglenes tisztikar megválasztásával megkezdette, megválasztatván a szavazat-szedő bizottság, felhivattak a jelenlévő községi és körjegyzők, hogy az alapszabályok 12. §-a értelmében adják be szavazataikat az ideiglenes tisztikar és pedig elnök, alelnök, pénztárnok és jegyzőre, míg a 9 választmányi tag az egyes járási jegyzői köréből később beküldött szavazatok által volnának megválasztandók.

Ezen felhívás folytán beadott 23 szavazategy, melyek hangosan összeszámoltatván, azokból kitünt, hogy elnöknek Szmrekovszky György terbesi körjegyző 22, alelnöknek Törzseök Endre legényei körjegyző 16, pénztárnoknak Debreczeny József s.-a.-ujhelyi községi jegyző 14, jegyzőnek Kretovics József s.-a.-ujhelyi községi jegyző 22 szavazattal megválasztattak, a bennök helyezett bizalmat elfogadván, helyeiket elfoglalták, s elnök határozatilag kimondá az egylet megalakulását, míg a választmányi tagokra leendő szavazatok beadására az összes jegyzői kar egyenkint fog egy

korolt rabszolgai eljárással nyom homlokára! Kétszeresen súlyosbodik ez igazság vádja kelet népeire, kik, habár tartományaik a női szépség elismert éden kertjei, a leglealacsonyított bántalmokban részletetik nemök gyengébb feleit.

A legrégebb történetirő, a fensőbb ihlettségű Mózes, előadásából, a világteremtése felől, világosan kitűnik az ember fenség és méltóságos állása az egyéb teremtett dolgok fölött, nemcsak, hanem az a szépen magyarázható első egyenjogúság is, ami az első férfi és nőnek adatott a földi világon. Ugyanis Mózes előadása ily formán szól: „Legutóbb teremté Isten az embert saját képére, felruházván őt lélek-, értelem- s szeretettel és szabadsággal, egyszersmind képviselőjévé s papjává tevő őt, hogy uralkodjék minden teremtmények felett és dicsőítse alkotóját. Ezután pedig társnőt (egyenjogu felet és nem rabszolgát) is adván mellé, megalapította a családi békés s a szeretet által egybekötött együttlétele férfi és nő között, mint minden egyéb társaság alapját és élő mintaképét.“

A nőnek ezen első, a paradicsomban alapított megtisztelő társadalmi állását az isteni Plátó így formulázza: „Kezdetben a nő és férfi egy lény valának; de az egyesített erő még az isteneket is megfélemlíté; azért Zeusz haragjában e hatalmas kettős egy lényt kettészabta s lőnek: nő és férfi. Apolló behegesztette ugyan sebeiket, de szívök vére s szomorú vala mindig, enni feledének egymásért epedvén. Végre Zeusz is megindult szenvedéseiken s elküldötte vigaszul Éroszt, ki szerelemmel fonta őket körül s azóta egyre hön lobog szívökben a szerelem lángja.“**)

* Vesd össze: Gen. I. K. I. R.

** Jellemise, Rónay, 162. l. — E fölséges dolog emli-

felhívásban megkerestetni azon hozzáadással, hogy a beérkezett szavazatokból a választmány 9 tagját minden egyes járásból a legtöbb szavazatot nyert jegyzőkből az ideiglenes tisztikar fogja kijelölni s erről az összes tagokat kiértesíteni.

10. Végül, amennyiben a központi egylet nagygyűlését 1877. évi szeptemberhó 12-én fogja Budapesten megtartani, az egyleti összeköttetések megállapítása és az értekezlet által elfogadott indítványok előterjesztése végett az az egylet kebeléből Budapestre Szmrekovszky György elnököt és Kretovics József jegyzőt 25—25 firt uti költséggel kiküldvén, miután ezen jegyzői egylet megpendítőinek az értekezlet jegyzőkönyvi elismerést szavazott a jegyzői egylet éltetése mellett a gyűlés berekesztetvén — eloszlott

Kelt mint fent.

Jegyzette:

KRETOVICS JÓZSEF,

Sátoralja-Ujhely város rendes s a „Zemplénmegyei jegyzői egylet id. jegyzője.

Hitelesítették:

CSENGERY JÓZSEF, DEBRECZENY JÓZS.,
jegyzők.

Tanügy.

A sárospataki főiskoláról.

A háromszázados s.-pataki főiskola napjainkban egész csendben minden tekintetben újja szervezkedett. Miután egy ily nevezetes tanintézetnek szellemi és anyagi átalakulása a nagy közönséget okvetlenül kell hogy érdekelje, szükségesnek látjuk ezen jelzett átalakulást néhány rövid szóval körvonalozni.

Mindenek előtt megjegyezzük, hogy a főiskola jogakadémiája a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi magyar királyi minisztérium rendelete alapján és értelmében teljesen újja szervezkedett. Ezen szakban jelenleg 9 tanerő működik, emellett a hittani szakban 4. a bölcsészeti szakban szintén 4 tanár tart előadást. A bölcsészeti szak aként van szervezve, hogy az egy részt a jogi, másrészt a hittani szaknak legyen kiegészítője, e czélból adatnak elő egyetemi rendszerből az egyetemes történelem, az ujkori bölcsészet története, magyar, német és francia irodalom. A főgimnáziumban 16 tanerő működik. A jelen tanévtől kezdve mind az akadémia mind a gimnázium új, diszes és czélszerűleg berendezett tantermekben van elrendezve és pedig a jogakadémia 3. a hittani szak 2 diszesen kifestett, a főgimnázium 10, tágas egészséges tantermekben. E mellett a természettudományok előadására, jelesen a természet és vegytanra külön előadási tanterem, vegytani konyha, dolgozó szoba és szertár, a természet-

E hitregében mély bölcsesség rejlik, s oly egyetemes e hitrege, melyet az első társadalomtól kezdve minden idők népei magukénak vallottak és vallanak. Mert a természet örökös és megmásíthatatlan törvénye van kifejezve benne s mely tényleges nyivánulást nyer a szerelem kapcsával kötött házasságban. Amióta a teremtő isten utolsó szava, melylyel emberi rendeltetésünket adta mindnyájunk tudtára, elhangzott: a házasságot nemcsak az egyházak joghatósága alatt, hanem mindenütt a kerek világon, úgy tekinté a népköltészete is, mint a boldogság hidját, mint ezer mély sebre balsamot, mint virágokkal övezett lépcsőt, a melyen az unalmas mindennapi életből az elveszett paradicsom régióiba újra feljuthatni.

Valóban jellemző, hogy a művelt, vagy félig művelt, sőt még a legvadabb erkölcsű népek közmondásaiban is a figyelmes szemlélő a bölcs elem oly gazdag érveléssel találkozik, a melyből egybe lehetne gyűjteni a népek „házassági lexiconját“ s a nőkről való gondolkozási mód jelényes bélyegeit. Így p. o. a magyar ember nőtlenségben nem tartja magát egészen, azért nevezi felének, feleségének, menyekéjének élete társát. A német-sógor is nagyon okosan beszél ilyféle szótában; „férfi nő nélkül, fej test nélkül — nő férj nélkül — test fő nélkül“. „Aki nő nélkül lakik: kedv-, segítség- s öröm nélküli annak élete“ okoskodik a könnyelmű francia, de azután hozzá teszi a megjegyzést is, hogy „aki feleséget óhajt, féket óhajt“, ami különben semmit em von le a dolog érdeméből.

Az olasz drasztikusan, de annál jellem-

tésénél eszembe jutnak Madách „Az emb. trag.“ V. színéből Éva eme magasztos szavai: „Az a nőnek joga, hogy férjét védje, még ha bűnös is.“

TÁRCZA.

A nők társadalmi állása különböző időkben s különféle nemzeteknél.*

Jelige: „A mult hatalmunk egyik eleme“

Disraeli az angol parlamentben 1865. ápril 3.

Az államok műveltségi fokának csatlakozhatlan mérője az a tisztelet, vagy előzékeny megkülönböztetés, a melylyel a társadalom időnként a nők irányában viseltetik; mert a világtörténelem tanubizonyosága szerint, a mely államban tágasabb tér volt engedve a nőnek benső hivatásuk kifejlődésére és megvalósítására: ott egyszersmind hasonlíthatlanul magasabban állott a nép műveltsége is, mint azon területeken, a hol a nők benső, természetadta széptulajdonaik kifejlődését s tündöklését a hagyományos nemzeti lóhört, önzés, vagy ferde emberi fogalom elnyíheltelen rabigába verte. Az olyan államban, a mely nőit rabszolgai függésben tartotta, hiába keres, mert nem talál, a komoly történelem semminemű erkölcsi, vagy műveltségi finomabb emelkedettséget, de igen is lépten nyomon durva nyereséget és alacsonyyságot.

Amily megtisztelő tehát egyrésztől az államra nézve a nőkel való gyengéd, szelid és természet szerű bánásmód: ép oly uengyalázó jellemén az a letörölhetetlen bélyeg, a melyet a nők irányában gya-

* Dongó Gy. Géza „Lapok a tudományok könyveiből“ című művéből, mely szerzőnél még 1 firtjával megrendelhető. Szerk.

rajza,
állattan
körének
álló kö
déli ol
régiség
tanuló
zenében
A 4 f
adatik
Szivos
a közö
évi díj
minteg
szobát
fiak e
orvos
mely e
Dr Ku
egy c
külön
könny
betegs
kamar
s min
nyeku
terme
tan k
orvos
régí é
letek
változ
munk
előljá
magy
tanul
tanin

megv
nyom
madá
napis
ahol
ságo
ám
tetet
mely
nyez
ható
tosa
mike
Fell
és r
az i
tapa
a jo

zöbl
kül.
háza
a h
bün
min
hibá
szög
gan
keg
rosz
előt
mer
felo

csal
mel
tik
a y
szé
pill
öke
szí
phy
a y
jár
lye
ell
né

m
zö
éle
te
sz
eg

rajza, külön tanterem és gazdag ásvány, növény és állattani gyűjtemény van berendezve. A tanulók látókörének tágitására szolgál az 50—60,000 kötetből álló könyvtár, ifjúsági olvasó egyet könyvtára, erdélyi olvasó kör könyvtára, gazdag érem gyűjtemény, régiségár és szépművészeti múzeum. E mellett minden tanuló gyakorolhatja magát a gimnáziumban ének és zenében, rajzban és szépírásban és testgyakorlatban. A 4 felső osztályban a francia nyelv díjtalanul adatik elő. A főiskola táptintézte is újja szerveztetett, Szivos Mihály felügyelő tanár mindent elkövet, hogy a közönség méltányos igényeit kielégíthesse, 60 frt évi díjért mindenki nyerhet egészséges táplálékot, s mintegy 100 tanuló egész évre 5 frtért butorozott szobát és 2 frtért fűtést is kap a kollegiumban. Az ifiak egészségi állapotára Dr Kun Zoltán főiskolai orvos ügyel fel, ő a betegsegélyző egyet elnöke, mely egyet jótékonyasága minden tanulóra kiterjedt. Dr Kun Zoltán felügyelete alatt épült legközelebb egy czélszerű kórház helyiség 16 ágyra, melyben külön termekben kezeltetnek a ragályos, nehéz és könnyű betegek, van külön rendelő szoba, fürdő, betegszobából nyíló árnyékszék és külön halottas kamara. Az egész kórház kert közepén van elhelyezve s minden tekintetben olyan, hogy fokozottabb igényeknek is képes lesz megfelelni. A gimnáziumi tantermek padjai is melyek a pädagogia és egészség-tan követelményeinek teljesen megfelelnek a főisk. orvos felügyelete alatt készültek el. A kollegium régi épületei s az azt környező disztelen melléképületek lerontatván a kollegium egész területe parkká változtatatik s diszes vasrácscsal vétezik körül, mely munka épen most van folyamatban. Egy szóval az előljáróság mindent elkövet, hogy ezen tőzsgyökeres magyar tanintézetet minden tekintetben emelje s a tanulni vágyó ifjúságra nézve kedvelt és keresett tanintézeté tegye.

HÉTRŐL-HÉTRE.

(Hír és vegyes rovat.)

A prostitucio mestereinek bűnös üzemait megvilágító sorainkon még meg sem száradt a nyomda-festék, midőn arról értesülünk: hogy e jó madarak egyike ismét elfogott egy leányt s hat egész napig tartotta magánál, míg panasza odáig érhetett ahol orvoslást vélt nyerhetni az egyedi jog és szabadságot legundokabban sértő erőszakoskodásért. De am nyert is! 5, mondd: öt egész forinttal büntetett meg a Bravó, miáltal le lett törölve a folt, mely a leány nevét egy egész hosszú életre beszenyenezé. Így ismeri nálunk t. közönség! leczkijét a hatóság. Rendőri kihágással kvalifikálja a leggyalázatosabb büntényt s nyomorult 5 forintra bünteti akkor, mikor öt évi fogság is kevés annak megtorlására. Felhívjuk a királyi ügyesség figyelmét e körülményre és reméljük: hogy behatárabb vizsgálat tárgyává teend az ügyet, nehogy ismételt esetben újra 5 forinttal tapasztassék be a seb, mely hasonló büntények által a jogok legszentebbikén üttetik.

Zöbben mondja: „a férfi nő nélkül, számár tehere nélkül.“ A priori véve a dolgot nem rossz gondolat! „A házasság és függés a sors következménye“, mondja a hidegvérű ángliusz. „Még a boldog házasság is bűnhődés“, büfögi a rossz étvágyu orosz, s később, mintegy beismerve tévedését, nagydurván így menti hibáját: „a nő nem hegedü, melyet játék után a szögere akasztasz“. S hogy a tüzes vérű spanyol arrogantiáját se sértsük meg, ide igtatjuk kegyeletesen kegyetlen mondását: „A házasság jóval kecsgejt s rosszat ad. Házasadójál és elvesztet álmodat... mielőtt megházasodnál, gondold meg jól mit teszesz mert a házasság oly csomó, melyet könnyü szerre, feloldhatsz.“ stb. stb.

Mi mindezek után tapasztalatlan fejünköl csak azt mondók vagyunk, hogy az olyan házasság melynél nem a szivek, hanem az alkuszok közvetítik a nemek egyesülését, alapján aligha jobb, mint a veres bőrű indiánoké, kik nejeiket egy lóért. fejszéért, vagy egy hordó pálinkáért készek bármely pillanatban szívesen elcserélni. Ugy látszik, hogy őket is sokkal jobban foglalkoztatják a gyomor szükségai, mint a szívi, s ezért játszik nemcsak physikai, de erkölcsi világukban is nagyobb szerepet a gyomor, mint a szív. Egy tudós, kinek csak észjárására, de nem nevére is, emlékszem, nagyon helyesen és elmésen jegyzi meg a házasság mellett és ellen argumentálokról: „gyomor emberei — szívnek angyalai“, „pénzimádók — tűzimádók.“

Én azok közé tartozom, a kiket az emberiség művelődés történelmének tanulmányozása arról győzt meg, hogy a legszebb társadalmi befolyást, az élet mindennemű körülményei közepett, cselekedeteink s érzelmeink fölött, kizárólag a nőknek köszönhetjük. Mert ugyan mi természetesebb célja egy nő életének, mint szeretni, egyet szeretni s

Mükedvelői előadást emleget a fáma, amely is rendeztetnék nálunk mielőbb a török sebesültek javára, vagy valamely más jótékony célra. Mindenesetre dicséretreméltó s méltánylandó dolog lenne, ha az országszerte divó s majdnem minden valamirevaló városban lábrakapott, époly jó szokás mint kellemes, szórakoztató időtöltés, mely szellemi s anyagi haszonnal egyiránt szokott járni, végre-valahára városunkban is érvényesíthetné magát. Hol és kiknél pattant ki ez időszerint az eszme: nem tudjuk; hanem már csak azért is, mert minden társadalmi érdekű dolgot figyelemmel szeretünk kísérni, nem tartottunk fölöslegesnek e tárgyban tollat fogni. Először is szükségesnek véljük megjegyezni, hogy a társadalmi téren mai napság, minden egyoldalú vagy elhamarkodott kezdeményezés rendszerint idétlenül szokott végződni, annál kevésbé eredményt adni. Ma, a midőn ugyancsak megnézi mindenki, hogy mire adja a garast, a „hü bele Balázs, lovat ad isten“ — systema teljességgel nem szokott sikerre vezetni; — müizlés tekintetében, sem ott állunk már ma, hogy bármely száraz komedenciával megelégedjünk akkor, amidőn tulajdonképen élvezni akarunk, — ha még egyszer olyan nemes is a — cél. De meg az elhamarkodott s megfelelő eredményt fel nem mutatható vállalat első sorban kétségtelenül a nemes célt, második sorban a közönséget, melyet a világ előtt kedvezőtlen színben tüntet fel — kompromitálja. Már pedig ez — úgy hisszük — sem egyik, sem másik részről nem lenne kedves falat. — Tudtunkkal nálunk a közelmúltban egy szűkebbkörű „komitée“ alakult, amely célul tűzte ki jövőben mükedvelő — előadásokat rendezni, s e célból a megkivántató szinpadit kellek, diszleteket el is készíttette; közbejött akadályok miatt azonban — mert hisz azt mon'ani sem kell, hogy nálunk végtelen sok az akadály — máig ennél többet nem tehetett, de sőt még határozott megállapodásra sem juthatott. — Ha az ifjúságnak, avagy egyrészenek keblében megfogamzott a vágy jótékony célú mükedvelői előadást rendezni: kötelessége ezen ohajának minnél tágabb alakban kifejezést adni. Így nem fog kompromissiónak eleje nézni. Szükséges e mellett, hogy a dolog élére oly egyéneket állítson, a kik nem egészen „laikusok.“ Egy müértő közönséggel szemben, nagyon megnézzék ám a mükedvelő is, hogy hova lép; mert a kritikának nem szabad azt nagyon tekintetbe venni, hogy kivel van dolga. — Tehát amidőn a szép eszmét üdvözöljük, az elmondottakat sem tartottunk fölöslegesnek figyelembe ajánlani. — Megemlítjük még azt is, hogy azoknak, kik a zászlót kitűzték, nem ártana ama fentebb említett, „komitée“-hez fordulni, a mely kétségtelenül első sorban van hivatva a szinpadit diszletek felett — rendelkezni. — E helyütt talán meg is tudnák egy kissé — hányinyvetni a dolgot, ami pedig bizonynyal nem volna célszerűtlen.

Interpelláció a városi főbíróhoz. A s. a.-ujhelyi képviselő testület a tisztaság, s az ezzel szoros kapcsolatban álló, közegészség iránti kiváló gondoskodásának adta jelét akkor midőn határozatilag elrendelte: hogy jövőre rendes utcáseprők fogadtassanak

mindig szeretni. Szeretni egyenlő hévvel s fáradhatlanul. És ki ne emlékeznék gyönyörrel ama perczekre, midőn egy nyájas tekintet, egy véletlenül eljött szó pályájának célát s életének irányát adott. Laura szerelme nélkül Petrarcha soha sem irta volna szonettjeit; Dante phantasiáját Baetrice tüzelte fel halhatatlan rímekre! — Shakspeare, a szellemi athléta, teremő geniuszára a szerelembefolyással volt; Chamoens történetében a jázúldoztetés és sanyaruság fájdalmai közé a szerelem panasza szövé legszebb accordjait; Ticiano élő eszményképöken létesült s mindazt, mit a szobrászok márvány alakjain leginkább bámulunk, egy büvös percz emléke idézte fel! Vagy nem ugyanezt a befolyást tapasztaljuk-e magyar lyrikusaink felett!...

Nagy igaza van Cucornak, midőn mondja:

„A férfi ész, s erő terem,
Alkot nagyot, dicsőt;
De szépre nőkegy és szerelm
Hevithetik csak őt.
Szeliddé simul a szilaj,
A bosszu nem lehel,
Ha illeté varázsival
A szende nőkebel.“

S Molierekné:

„Valóban nagymester a szerelm.
Azzá tesz ő, mik nem valánk soha.
S lelkünk merő átváltozása gyakran
Az ő kezében egy percz müve csak.
Természetünknek akadályait
Leküzdü és szemfényvesztő csodat tesz.
Fukart pazarrá tesz egy percz alatt,
Gyávtat vitézzé, nyájassá vadat.
A lomha lelket könnyü röptüvé
S találékonyná a legegyügyübbet.“

fel, és egyszersmind a fogatok száma annyira szaporitassék: hogy bizonyos meghatározott díj mellett az udvarokban fölszaporodott szemet is el távolítható legyen. Minthogy azonban e határozat fogantatásából a köztisztaságnak ugyszólván mi sem jutott, s utca, udvar, kevés kivétellel, a régi fertőben uszik; kérdjük: szándékozik-e a főbíró úr végre valahára ama határozatnak sürgősen eleget tenni? s a fogatoknak minő más bokros elfoglaltsával tudja igazolni azt: hogy eredeti rendeltetésüknek annyi magán kérelem és felhívás dacára idáig meg nem felelhetek? Alapos okokat megnyugvással veszünk, azon reményben: hogy azok gyorsan elhárítva lesznek, ellenesethen a közsérelm orvoslására a kellő lépéseket haladéktalanul megteendjük. Sátoralja-Ujhely, szept. 1. 1877. — Rider Engelbert, Horváth Endre, Bolgári András, Csatlóvszky János, Mánik Jozsef, Grédig Jakab és többen.

Meghívás. A „s.-a.-ujhelyi dalárda“ — alakulási első évfordulója alkalmából — f. évi szeptemberhő 8-án esti hét órakor a „Diana“ kertben dalestélyt rendezend, melyre az egyet pártoló tagjai, nemkülönben az egyet élete iránt érdeklél viseltető közönség — ezennel tisztelettel meghivatnak. Sátoralja-Ujhely, 1877. augusztus 30-án. Mikovszky Bertalan, egyleti alelnök. Pataky Miklós egyleti jegyző.

Meghívó. A „zemplénmegyei orvos-gyógyszerész egyet“ rendes öszi tisztújító közgyűlést folyó évi szeptember 17-én délután 2 órakor a sátoralja-ujhelyi izraelita kórház termében tartandja, melyre t. cz. tagtárs ur tisztelettel meghivatik; azon megjegyzéssel, miszerint, ha a közgyűlésen részt venni akadályoztatva volna, ugy szavazati lapját külön bepecsételve alólirt elnökhöz bekülni ne terheltesék. A gyűlés kiválóbb tárgyai lesznek a folyó ügyeken kívül: 1. Gallik Géza tagtárs értekezése az ivóvizről általában, s a sátoralja-ujhelyi ivóvizek vegyelemzéséről különösen egészségi szempontból. 2. A budapesti orvosi kör által az orvosi rendtartás (orvosi kamara) tárgyában szerkesztett s egyletünkkel tárgyalás végett közölt törvényjavaslatnak tárgyalása. Kelt Sátoralja-Ujhelyt, 1877. aug. 28. Chyzer Kornél, egyleti elnök.

Nagy szerencsétlenség ért egy sátoralja-ujhelyi szőlőpásztor kinek lábát saját fegyverével lötte át egy Mádi nevezetű, szintén ujhelyi ember, azon okból, mert az illető egy harmadik emberrel történt vitás ügyébe jóakarattal beavatkozott. A súlyosan sérültet kórházba szállították s felgyógyulását csakis az összeroncsolt láb eltávolításával lehet remélni, ami eddig már valószínűleg meg is történt.

A vásárhelyi sajtóságos fejalatu, ugynevezett microcephal izraelita gyereket, melyről az utóbbi hónapokban az egész europai sajtó beszélt, szülei negyedfél évre vállalkozónak adták át, aki ezen ember-tani szempontból érdekes gyereket Európán végig fogja hordani, s a közönségnek bemutatni. Hasonló fejalatu elhalt testvéreinek koponyáit alkalmasint sikerülend a budapesti egyetemi boncztnai muzeum számára megszerezni.

A cséplő-gépek kezelésénél eddig elő fordult szerencsétlenségek száma bár nagyban csökkent, azonban mégis van eset rá, hogy a vigyázatlanságnak egyik-másik ember áldozatul esik. Ily baleset érte közelebb Szmracsányi János vékei birtokos gépészét, kinek balkarját a gép annyira összezsuzta: miszerint azt amputálni kellett. — A műtetet dr. Schön Vilmos k. főorvos hajtotta végre teljes sikerrel. A szerencsétlenül járt gépész nős, gyermekes apa s bár nem válik egészen munkaképtelenné, de kézműves emberről egy kar elvesztése, mégis csak lényeges dolog s bizonyos, hogy egész jövőjére káros kihatással lesz.

Tüvész. Az elmúlt héten O.-Liszán nagymérvü tűz pusztított és sok szegény ember vagyonát tette tönkre. E szerencsétlen városnak majd minden évben kijut osztály része a tüzi veszedelemből s hatósága még sem gondoskodik kellő óvintézkedésekről, de hagyja menni a dolgot, mint száz év előtt, s a gondatlanságot isten büntetésének tekinti, melyet az embernek megelőzni, de megakadályozni sem lehet.

Jegyzőkönyvi kivonat. 3. p o n t. Tárgyaltott egyleti alelnök abbeli jelentése, hogy Rakmányi János egyleti müködő tag elmulasztott óráit ez ideig sem igazolta. Tekintve, hogy nevezett tag többszöri elmaradásainak igazolására az elnökség által még f. évi juniushő 7-ik napján lett fölhíva, de ezen fölhívásnak mai napig sem tett eleget: ez indokból az ügyalapszabályok 10. §-ának 1. pontja, s illetve az ügy és házrendi szabályzat 13 §-a értelmében az egyletből kirekesztett, s az ezen kirekesztést tárgyaló választmányi határozat — az ügy és házrendi szabályzat 13. §-a alapján — a „Zemplén“ című lapban közzététetni határozatott. Kelt a „s.-a.-ujhelyi dalárda“ választmányának S.-a.-ujhelyben 1877. évi auguszt 25-én tartott üléséből. Jegyzette: Pataky Miklós egyleti jegyző.

Csarnok.

Laczika.

(Vig-szomorú, igaznak is beillő történet.)

Irta: Farkas Bertalan.

V.

Az aratási vakáció vége felé járt, ide s tova gondolni kellett volna arra is, hogy Laczika a tudományos pályán való tovább haladhatás céljából valamely más kollégiumba — bekebeleztesse. Hanem hát ezzel bizony akárki törődhetett, csak a gyönyörűség nem. Rendkívül pompás dolga volt otthon: a világon semmit se csinált. Összes szellemi foglalkozása: vadászat, -agarszat, — evés-ivás és alvásból állott. Ha az egyiket megunt, újra kezdte a másikat. Ezeken kívül egy megbecsülhetlen fölfedezéssel gazdagíthatta eddigi ismeretárát; úgy találta ugyanis, hogy a falu tömve-rakva van sok szép leánnyal. üres idejét még el is csvegheti.

Milyen változás rövid félév alatt!..

Persze a kamasz években az ilyen körülmény ki nem kerülheti a jóra való fiatal ember figyelmét. Laczikának pedig már derekasan ütközött a bajusza, ilyenkor a szív mód nélkül fogékony minden szép iránt.

Jetta leányasszony még idáig föl nem fedezte a nemes tüzet, mely kedvence széles mellét fokról-fokra kezdi dagasztani.

Hogy is lehetett volna ilyenre gondolni?!

Az idylli óráknak elvitázhatatlanul alkalmas planuma a „speiz.“

Óh, egy „speiz“ megbecsülhetlen jótétemény a rajongó ifjura nézve.

Valóban, ha az ember egy kissé mélyebben gondolkodik, azon meggyőződésre jut, hogy Ámornak is van némi-némi része abban, midőn az istenek úgy rendelkeztek, hogy a föld embere — ha t i. enni akar téiben „speiz“-ba gyűjtse az eleséget nyárban.

„Speiz“ nélkül talán nem is volna elegendő regényesség a fiatal ember életében...

Lizi, a szakácsné befordul a „speiz“-ba egy kis „zsirzó“-ért, meglehet, csak rövid öt percre; hanem ez elég idő az „urfi“-nak, kire a Lizike fekete tüzes szeme jótormán megtette a hatást, hogy szintén bebötörkazzék egy pillanatra a „speiz“-ba s egy finom csipést ejtsen a fekete szemü Lizike rózsá piros arcán.

Ha aztán ez megtörtént Lizikével, mért ne történhetnék meg a piros-pozsgás Marcsával, — a ki korpát hoz a hizónak, vagy pláne a tetszelgős Birikével, aki egy kis befözöttétt ugrott be a „speiz“-ba, különben szeplőtelen életű „szoba czizus?“ — Laczika is úgy találta, hogy mindez megtörténhetik, — hanem hát vesztére.

Eddig nem is említettük, hogy Jetta leányasszony maga volt a megtestesült erényesség, igazolja ezt pártabeli tiszteletreméltó kora is.

Midőn az aggszüz észrevette hogy Laczika a „feminini generis“ iránt teljességgel nem viseltetik borzalommal; sőt éles szeme a „speiz“-t holmi gyöngédebb idylli pillanatok színhelyéül is fölfedezte: nemes elhatározás fészkelte magát szívébe: hogy de már most csakugyan ideje lesz a gyönyörűséget a tudományok valamelyik tárházába bekvártélyozni.

„Consiliumot“ is tartott Kókáné asszonnyal. Megezőfolhatlanul előadta, hogy hát: így lesz jó, úgy lesz jó, ide lesz jó, oda lesz jó, a moda lesz jó... Mert hát ez ért meg ezért, meg azért. Ezt akárki is beláthatja — bölcsen. Ellenvetést persze a viláért meg nem tűrt volna. Mikor aztán befejeztetett a tanácskozmány: előczi-táltatott az urfi hogy közöltessék vele minden elejétől végig.

Közöltetett is.

Hanem hát: nem oda Buda!.. Az eddigi Laczika László módra lépett fel, s határozottan kijelenté, hogy nem szándéka tovább tanulni.

Jetta mama erre teljességgel nem volt előké-szülve; ijedtében majd kővé meredt.

— Talán nem jól hallottam? gondolta magában.

Dehogyan nem; nagyon jól hallott, az urfi másod-szor is kirukkolt a végzetes szavakkal.

Kókáné nem ütközött meg nagyon, ő már megadta magát a sorsnak. — Legyen úgy minden, miként az Ur akarja!

Pedig tulajdonképen Jetta leányasszony akartatta így az — Urral.

Hasztalanul vette elő az aggszüz minden rábeszélő tehetségét, mintha csak a falra hányta volna a borsót. Laczika tántoríthatlan maradt.

Igy szokott az lenni, mikor már ütközik a bajusz.

— Dehát, uram fia! mi lesz belőled? — tört ki végre Jetta leányasszony

— Ur — volt a lakonikus felelet.

A Kókáné asszony ajakán keserű mosoly vonyult át, — Jetta mama pedig rettenetes dühös lett a szemtelen válasza.

— S vajjon miből fogsz uraskodni? — pattogott neki rugaszkodva.

— Az az én gondom — válaszolt Laczika, el nem képzelhető pimaszsággal. — Sohse busuljon Jetta mama — folytatá — nem esem én kétségbe a jövő felett. Hiszen Jetta mama maga mondá, hogy képviselő lesz belőlem. Igen és én megmutatom, hogy képviselő fogok lenni.

— Uram teremtem! ilyen számár fővel — kiabált Jetta leányasszony és sovány kezeit kétségbeesen tördelte.

— Van ott több számár is — felelt az urfi pikansul.

A nagyasszony csak ennyit tudod fuldokolva szólni:

— Látod Jetta! látod...

Pedig hát hogy is lehetett volna kivánni, hogy Laczika másként okoskodjék, mikor az a Csicse Erzsé a szomszédban olyan gyönyörű kis leány. Csak nem rukkol beilyenkor a kollégiumba.

Jah, mikor már ütközik a bajusz!

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTH ELEMÉR.

Hirdetmény.

Alólirt jszolgabírósa részéről közhírré tétetik, hogy Gercsely, Kásó és Kiszte községekkel egybekapcsolt velejte körjegyzőség, mely 400 frt évi fizetéssel és lakással van egybekötve, Reizenbak Ódön volt körjegyzőnek elhaltával üreesedésbe jött, miért is ezen körjegyzőségnek választás utján betöltése határidejűl a körjegyzőség székhelyén e f. 1877. évi szeptemberhó 20-ik napját tűzöm ki, azon megjegyzéssel, hogy a folyamodók, illetve pályázni kívánók kérvényeiket a fenti határidőn belől hivatalomhoz benyujtsák.

Kelt S.-a.-Ujhelyt, 1877. aug. 25.

Hérics Márton,
járászolgabíró.

Házeladás.

A kórház-utczai 377. szám alatti Stépán Mihály-féle ház szabad kézből eladó. A venni szándékozók Mezössy Menyhért urhoz forduljanak.

A „Zemplén“ könyvnyomdája,

mely a legujabb metszetű betűkkel van felszerelve;

az előrehaladt izlésnek megfelelőleg készít mindennemű nyomtatványt:

Látogató-jegyeket,

báli meghívókat stb.

szines alapnyomatokkal
vagy anélkül a legjutányosabb áron.

Vidéki megrendelések 24 óra alatt teljesítettnek.

Rét eladás.

A longi erdő szélén elterülő s a Dobos árvák tulajdonát képező mintegy 10 holdnyi rét szabad kézből eladó. — Bővebb értesítést ad e lapok kiadóhivatala.